

1 מְוֹלֵאֵי אֲמֵרִיתוֹ מִלֵּי מוֹלֵתָא – מפני שאתם באים ממשפחה
2 קטועה, אתם אומרים דברים קטועים, כלומר אינם נכונים, שהרי
3 שכבת זרע העוברת בְּמִקְוָה, כלומר בשבילי הזרע, היא מְבַשֶּׁלֶת
4 היטב וראויה להוליד, אבל כשהיא עוברת שְׁלֵא בְּמִקְוָה אלא
5 בשביל מי הרגלים, לא מְבַשֶּׁלֶת ואינה ראויה להולדה, ולכן פסול
6 לבוא בקהל.

7 הגמרא דנה בענין ניקב הגיד ונסתם: אָמַר רב יהודה אָמַר שְׁמוּאֵל,
8 נִיָּקָה הגיד נקב קטן, וְנִסְתָּם בכל שהוא, ואין ניכר אם הסתימה
9 הועילה. בודקים אותו, כֵּל שְׂאִילוֹ נִגְרִי וְנִקְרַע – אם הנקב גדול כל
10 כך, שכאשר האיש רואה קרי, נקרע הנקב ומתרחב מחמת הזרע
11 שמתאסף שם ולוחץ עליו, והזרע יוצא דרכו, זו הוכחה שלא
12 הועילה הסתימה, והוא פְּסוּל. וְאִי לֹא – שאין הנקב נקרע בשעת
13 הוצאת קרי, בְּשֵׁר.

14 הֵיוּ כֹה רָבָא – רבא דן במימרא זו, הִיכָא – היכן ניקב הגיד, אִילֵּימָא
15 – אם נאמר שניקב לְמַטָּה מִעֲמֻקָּה בראש הגיד, ודאי כשר הוא,
16 שהרי אִפְּסִילוֹ נִכְרַת שם הגיד לגמרי, נָפִי כשר. אֵלָּא צִרִיךְ לומר
17 שניקב מִעֲמֻקָּה עֲצָמָה, בשורת הבשר הגבוהה. אִתְּמַר נָפִי כדברי
18 רבא. אָמַר רב מרי בר מר, אָמַר מר עוקבא, אָמַר שְׁמוּאֵל, נִיָּקָה
19 בְּעֲמֻקָּה וְנִסְתָּם, כֵּל שְׂאִילוֹ נִגְרִי וְנִקְרַע, פְּסוּל, וְאִי לֹא, בְּשֵׁר.
20 הגמרא מבארת כיצד מביאים את הנבדק לידי קרי: שֶׁלַח לִיה רָבָא
21 בְּרִיה דְרָבָה שאלה לְרַב יוֹסֵף, וְלִפְנֵינוּ רַבִּינִי, כשיבוא לפנינו אדם
22 שניקב גידו, להורות לו דינו, הִכִּי עֲבָדִין – היאך נביא אותו לידי
23 קרי, על מנת לבדוקו אם לא יקרע הנקב ולהכשירו בקהל. אָמַר
24 לִיה רב יוסף, מִיִּיתֵינוּ נִהְיָא חֲמִימָא דְשַׁעֲרֵי – מביאים פת חמה של
25 שעורים, וּמִנְחִין לִיה אֶבִי פּוֹקְרִי – ומניחים אותה על נקב פי
26 הטבעת, ועל ידי כך הוא מתחמם וּמִקְרִי – ומוציא זרע, וְחִוּנִי לִיה
27 האם יוצא זרע דרך הנקב בגיד.

28 מקשה הגמרא: אָמַר אֲבִי, אֲטוּ בּוֹלִי עֲלֵמָא יַעֲקֹב אֲבִינוּ הוּא – וכי
29 כל האנשים בדרגת יעקב אבינו הם, דְּכֶתִיב בִּיה (בראשית מט א)
30 'וְאֹבֵב בְּכָרִי אֶתָּה כְּחֵי וְרֹאשִׁית אוֹנִי', שְׁלֵא דָאָה יַעֲקֹב אֲבִינוּ קָרִי
31 מִימֵי, וראובן נולד מטיפה ראשונה שיצאה ממנו. כלומר, מי
32 שאינו בדרגה זו אינו זקוק למעשה כזה כדי להוציא זרע. אֵלָּא
33 אָמַר אֲבִי, מִעֲבָרֵינוּ קָמִית – מעבירין לפניו בְּגָדִי צְבָעוֹנִין של אשה,
34 והוא מזהיר בה ורואה קרי.

35 מקשה הגמרא: אָמַר רָבָא, אֲטוּ בּוֹלִי עֲלֵמָא בְּרוּלִי הַגִּלְעָדִי הוּא
36 שהיה שטוף בזימה, שבהעברת בגדי צבעונים של אשה יבואו לידי
37 קרי. אֵלָּא מְתוּוּרָתָא – ברור שיש לומר בְּשֵׁנִין מְעִיקָרָא – כפי
38 שאמר רב יוסף מתחילה, דהיינו על ידי פת חמה של שעורים.

39 הגמרא מביאה ברייתא בענין ניקב בגיד ונסתם: תָּנוּ רַבָּנִן, נִיָּקָה
40 הגיד, פְּסוּל מלבוא בקהל, מִסְּנֵי שְׁהוּא (הזרע) מחמימות התאווה
41 יוצא דרך הנקב, ואינו יורה כחץ אלא שוֹתֵת, ואינו ראוי להוליד.
42 אבל אם נִקְתָּם אותו נקב, הרי הוא בְּשֵׁר לבוא בקהל, מִסְּנֵי שְׁהוּא
43 חוזר ומוליד, וְהוּוּ פְּסוּל שְׁחֹזֵר לְהִבְשִׁירוֹ.
44 שואלת הגמרא: 'וְהוּ' לְמַעוּטֵי מַאי – מה התכוונה הברייתא למעט
45 באומרה 'וְהוּ פסול שחוזר להכשירו'. משיבה הגמרא: כוונת
46 הברייתא לְמַעוּטֵי קְרוֹם שֶׁעָלָה מִחֶמֶת מִכָּה בְּרִיאָה דְאִינוּ קְרוֹם –
47 ריאה שניקבה והבהמה נטרפה עקב כך, ואחר זמן עלה בה קרום
48 מחמת מכה שסתם את הנקב, לא הוכשרה הבהמה על ידי כך, כיון
49 שסתמה זו עתידה להיפתח.

50 הגמרא מבארת כיצד ניתן לסתום נקב בגיד: שֶׁלַח לִיה רַב אִידִי בַר
51 אֲבִין לֵאמֹר, הִכִּי עֲבָדִין – מה עושים לרפואה כדי לסתום נקב
52 בגיד. הִשִּׁיב לוֹ אֲבִי, מִיִּיתֵינוּ שְׁעָרָתָא וּמִסְרִיטִין לִיה – מביאים
53 שעורה ושורטים בצדיה המחודדים את הגיד כל סביבות הנקב,
54 כדי שילגיע ויוציא דם, ומתוך כך כשירפא הפצע, יעלה שם בשר
55 חדש. וּמִיִּיתֵינוּ תְּרָבָא וְשִׁיפִין – ומביאים חלב ומורחים במקום
56 הנקב, וּמִיִּיתֵינוּ שוּמְשָׁנָא וְנִמְלָא – ומביאים נמלה גדולה, וּמִנְבָתִין
57 לִיה – ומניחים את ראשה במקום הנקב כדי שתישוק את הבשר
58 בצידו הנקב, ומחמת החלב ידבק ראשה בנקב, וּפְסָקִין לִיה לְרִישָׁיה
59 – ואחר כך מנתקים את ראש הנמלה מגופה, והראש נשאר בנקב

60 ומתבלה, והבשר עולה ומתחבר, והנקב נסתם. וְדוּקָא שְׁעָרָתָא,
61 אֲכָל פְּרוּלָא מְוֹרָף וְרִיף – ודווקא בשעורה שורטים את הגיד, אבל
62 לא בברזל, משום שהוא עושה חבורה. וְהֵנִי מִלֵּי בִנְקָב קָמִין, אֲכָל
63 נקב גדול לא ניתן לסותמו בכך, כי אף לאחר שנתרפא מִיִּקְפוּלִי
64 מִיָּקָפָל – חוזר ונקלף ושוב נפתח.

65 הגמרא דנה בענין נקב בשביל הזרע: אָמַר רָבָה בַר רב הונא, הַמְטִיל
66 מִים מִשְׁתֵּי מְקוּמוֹת, מצינור השתן ומצינור הזרע, פְּסוּל מלבוא
67 בקהל, משום שחוששים שמא ניקב שביל הזרע כנגד למעלה
68 מעטרה. אָמַר רָבָא, לִית הַלְבָתָא לֹא כְבָרָא וְלֹא כְפָאָא, אין הלכה
69 לא כדברי הכן, רבה בר רב הונא, ולא כדברי האבא, רב הונא.
70 ומבאר רבא: מה שאמרתי שאין הלכה כְּבָרָא, הֵא דְאָמְרִין – הכוונה
71 לדברי רבה בר רב הונא שאמרנו עכשיו, שהמטיל מים משתי
72 מקומות פסול, ואין הלכה כמותו, אלא הוא כשר, ומה שאמרתי
73 שאין הלכה כְּכָאָא, הכוונה למה דָּאָמַר רב הונא, נָשִׁים הַמְסוּלָּלוֹת
74 זו כַּזו – משפשות נקבתן זו לזו בדרך תשמיש זכר ונקבה, הרי אלו
75 פְּסוּלוֹת לְכַהוּנָה משום איסור זונה, ואין הלכה כן אלא הן כשרות
76 לכהונה. וְאִפְּסִילוֹ לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְאָמַר שְׁפִנִי בָּבָא עַל הַסְּנִינָה שְׁלֵא
77 לְשֵׁם אִישׁוֹת, עֲשֵׂתָה זוֹנָה ואסורה לכהונה, הֵנִי מִלֵּי בְּבִיאת אִישׁ,
78 אֲכָל תְּשֻׁמִּישׁ אִשָּׁה באשה אינו נחשב לביאה, ואינו אלא פְּרִיצוּתָא
79 בְּעֲלָמָא שאינה אוסרת לכהונה.

משנה

80 משנתנו מבארת לאלו נשים מותרים פסולי קהל להינשא: פְּצוּע
81 דְבָא וּכְרוֹת שְׁפָכָה מוֹתֵרִין בְּגִיּוּרָתָא ובשפחה מְשׁוּחָרְרָת, וְאִינוּ
82 אֲסוּרִין, אֵלָּא מִלְבָּא בְּקָהֶל, כלומר לשאת בת ישראל. שְׁנַאֲמַר (וברים)
83 גג א) לֹא יָבֵא פְּצוּע דְבָא וּכְרוֹת שְׁפָכָה בְּקָהֶל ח", וגרים ועבדים
84 משוחררים אינם נקראים קהל.
85

גמרא

86 הגמרא דנה בענין פצוע דכא כהן: כְּעוּ מִיָּנִיה מִרְבִּי שֵׁשֶׁת, פְּצוּע דְבָא
87 כַּהֵן שאסור בישראלית, מִהוּ בְּגִיּוּרָתָא וּמְשׁוּחָרְרָת. צדדי הספק הם,
88 בְּקִדּוּשְׁתִּיהָ קָא – האם הוא עדיין עומד בקדושת הכהונה, או
89 בגיורת ובמשוחררת. או דִּלְמָא לֹא בְּקִדּוּשְׁתִּיהָ קָא יִשְׂרִי – ומותר
90 לשאת אותן.
91 אָמַר לִיה רַב שֵׁשֶׁת תְּגִיתָה – יש לפשוט ספק זה מהברייתא
92 שאמר, פְּצוּע דְבָא יִשְׂרָאֵל מוֹתֵר בְּנִיתָה, אף שהיא מהגבעונים
93 שהם משבעה אומות שאסרה תורה לישראל להתחתן בהם. וְאִי
94 סָלְקָא דְעָתָה שפצוע דכא בְּקִדּוּשְׁתִּיהָ קָא – עומד בקדושתו
95 שקדמה לפסולו, ובמקרה זה בקדושת ישראל, היאך הותר ישראלי
96 בנתינה, והלא אָמַרְי קָאן – יש לקרוא לגביו את הפסוק (דברים א) וְאִי
97 לֹא תִתְחַתֵּן בָּם, אלא מוכח שפצוע דכא אינו עומד בקדושתו
98 הקודמת, ולפיכך גם פצוע דכא כהן אינו עומד בקדושתו, ומותר
99 בגיורת ובמשוחררת.
100

101 דוחה הגמרא את ראיית רב ששת: אָמַר רָבָא, אֲטוּ הָתָם מִשּׁוּם
102 קְדוּשָׁה וְלֹא קְדוּשָׁה הוּא – וכי התורה אסרה לישראל להתחתן עם
103 אשה משבעת האומות משום קדושת ישראל שבו, שיהא האיסור
104 קיים אף אם נתגיירו, כגון נתינים שהם גרים. הלא טעם האיסור
105 הוא דִּלְמָא מוֹלִיד בֵּן וְאִתֵּלֵד אֵלָּהּ (וילך ועבוד) לְעִבּוּדֵי בּוֹכְבִּים, שזו
106 וְהֵנִי מִלֵּי – והאיסור הזה אינו אלא בְּהִיּוּתָא עוֹבְדִי בּוֹכְבִּים, שזו
107 קיים חשש שבנה יעבוד עבודה זרה, אבל כִּי מְגִיירִי בִּישְׂרָאֵל שְׂרוּ
108 – כשהיא מתגיירה, מהתורה היא מותרת לישראל, וְרַבָּנִן הוּא
109 דְּנָזְרוּ בְּהוּ שלא ישא ישראל אשה משבעה אומות אף שהתגיירה.
110 וְכִי נָזְרוּ בְּהוּ רַבָּנִן, לא גזרו אלא בְּהִנָּךְ דְּבָנִי אוֹלּוּדִי – על אותם
111 ישראלים שראויים להוליד, אֲכָל הֵא דְּפָצוּע דְבָא וְלֹא בַר אוֹלּוּדִי,
112 לֹא נָזְרוּ בִּיה רַבָּנִן, ולכן הוא מותר בנתינה. אבל איסור גיורת
113 ומשוחררת לכהן נובע מקדושת כהונה שבו, ויתכן שהוא עדיין
114 עומד בקדושתו על אף היותו פצוע דכא. ולכן הוא אסור בהן.
115 הגמרא מקשה על דברי רבא: אֵלָּא מְעָתָה שחכמים אסרו נתינה על

המשך ביאור למסכת יבמות ליום שישי עמ' א

1 כל ישראל שראוי להוליד, אם כן מִמֶּזֶר דְּבַר אֱלֹדִי – שראוי
2 להוליד, ומוזהר על כל האיסורים שבתורה, ומן התורה הוא אסור
3 בעובדת כוכבים, הָכִי נָמִי דְאָסִיר מדרבנן בנתינה, וְהָא תִּנֵּן במשנה
4 (קידושין סט.) מִמְּזֵרִים וְנִתְּנִים מוֹתָרִים לָבֵא זֶה בָּזֶה. מתרצת הגמרא:
5 אֵלֶּא צֵרִיךְ לומר כך, כִּי גָזֹר רַבָּנִן שלא לשאת נתינה, היינו דווקא
6 בְּכַשְׁרִים לבא בקהל, אבל בְּפִסּוּלִים לבא בקהל כגון פצוע דכא
7 וממזר, לֹא גָזֹר בהם רַבָּנִן. ועדיין אין ראיה לגבי כהן פצוע דכא
8 האם הוא מותר בגיורת ומשוחררת.
9 רבא חוזר בו מדחיית ראיית רב ששת: הֵדֵר אָמַר רָבָא לָאו מִילְתָּא
10 הִיא – אינו נכון מה שאמרתי, שהאיסור 'לא תתחתן בם' מדבר על
11 שבעה עמים בגיותם, שהרי בְּהִיוֹתֵן עוֹבְדֵי פִזְבָּנִים לִית לָהּ חֲתָנוֹת
12 – אין קידושין תופסין בהם. ורק לאחר שנתגיירו אִית לָהּ חֲתָנוֹת,
13 ובהכרח ששבעה עמים שאסרה תורה, מדובר לאחר שנתגיירו,

14 ואסורים לישראל משום קדושתם. ושוב חוזרת ראיית רב ששת
15 שאם מצינו שפצוע דכא מותר בנתינה, על כרחך שכבר אינו
16 בקדושתו הקודמת, והוא הדין לכהן פצוע דכא שמותר בגיורת
17 ומשוחררת.
18 מקשה הגמרא: מִתִּיב רַב יוֹסֵף, נאמר בפסוק (מלכים א' ג א) 'וַיִּתְּחַתֵּן
19 שְׁלֹמֹה אֶת בַּת פֶּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם'. הרי שאף שלא תופסים קידושין
20 בגויה, השתמש הכתוב בלשון חתנות. מתרצת הגמרא: גִּיּוּרֵי גִּיּוּרָה
21 – שלמה גייר את בת פרעה ורק אחר כך נשאה. מקשה הגמרא:
22 וְהָא לֹא קִבְּלוּ גֵרִים לֹא בִימֵי דָּוִד וְלֹא בִימֵי שְׁלֹמֹה. מתרצת הגמרא:
23 מִיָּדֵי הוּא טַעֲמָא אֵלֶּא לְשׁוּלְחַן מְלָכִים – הרי הטעם שלא קבלו גרים
24 בזמן דוד ושלמה, משום שחששו שהבאים להתגייר אינם עושים
25 זאת לשם שמים, אלא מחמת רצונם לזכות בעושר וגדולה שהיו
26 לישראל בזמן ההוא,

יבמות דף עו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) קצט

56 יש לפרוך את הקל וחומר. אִמֵּר לָהֶם רבי שמעון, לֹא בִי הִלְכָּה אִנִּי
57 אוֹמֵר – גַּם אִם הִיטִי לומד זאת בקל וחומר, אֵין לָכֶם תְּשׁוּבָה,
58 ומכל מקום כך קבלתי מרבותי.

גמרא

59 שנינו במשנה שנקבתייהם של עמון ומואב מותרות. שואלת
60 הגמרא: מָנָה הֵנִי מִיָּלִי. משיבה הגמרא: אִמֵּר רַבִּי יוֹחָנָן, דֹּאמֵר קָרָא
61 במלחמת דוד וגלית (שמואל א' יז נה) 'וּבְרָאוֹת שָׁאוּל אֶת דָּוִד יָצָא
62 לְקָרָאת הַפְּלִשְׁתִּי אִמֵּר אֶל אֲבִנָּה שֶׁר הַצָּבָא בֶּן מִי זֶה הַנַּעַר אֲבִנָּה
63 וַיֹּאמֶר אֲבִנָּה חֵי נִפְשֶׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם יָדַעְתִּי. שואלת הגמרא: וְלֹא יָדַע
64 לִי? – וְכִי שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ לֹא הִכִּיר אֶת דָּוִד קודם לכן, וְהַכְּתִיב (שם טו)
65 כֹּא: 'וַיָּבֵא דָּוִד אֶל שָׁאוּל וַיַּעֲמֵד לְפָנָיו וַיִּנָּחֲבֵהוּ מֵאֵד לֹא נִשְׁאָר
66 בָּלֵים'. משיבה הגמרא: אֵלָּא אֲמָבִיהָ קָא מְשָׁאֵל – שאלתה היתה מי
67 הוא אביו של דוד. שואלת הגמרא: וְאָבִיו לֹא יָדַע לִי? – וְכִי אֵת יֵשׁוּ
68 אביו של דוד לא הכיר שואל, וְהַכְּתִיב (שם יז) 'וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל
69 זָכוֹן כָּאֵל בְּאֵנְשֵׁי', וְאִמֵּר רַב אֵיִתְרָמָא רַבִּי אָבָא, זֶה יֵשׁוּ אֲבִי דָּוִד,
70 שְׁנַבְנָם בְּאוֹבְלוֹסָא וַיֵּצֵא בְּאוֹבְלוֹסָא – שהיה שר על ששים ריבוא,
71 והם היו מלוים אותו בכניסתו וביציאתו, ואם כן ודאי ששאל
72 הכירו. משיבה הגמרא: הֵכִי קָאמֵר שָׁאוּל – לִכְךָ הִתְכוּחַן שָׁאוּל
73 בשאלתו, אִי מִפְּרִין אֵתִי אִי מִזֶּרַח אֵתִי – האם הוא בא מזרעו של
74 פֶּרִץ בֶּן יִהוּדָה, או מזרעו של זֶרַח בֶּן יִהוּדָה. וההבדל הוא, שְׂאִי
75 מִפְּרִין אֵתִי, מִלְכָּא הֵוִי – עתיד הוא להיות מלך שְׁכֵן הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵץ
76 גְּדוּרֹת שְׂדוּתֵיהֶם של אחרים כדי לַעֲשׂוֹת לוֹ דָּוָךְ קְצֵרָה מְבִיתוֹ
77 לפרדסו או לכרמו וְאֵין מִמְּחִין בְּיָדוֹ. וְאִי מִזֶּרַח אֵתִי, חֲשִׁיבָא בְּעֵלְמָא
78 הֵוִי – הוא יהיה חשוב, אֵךְ לֹא מֶלֶךְ.
79 הגמרא מבארת מה הביא את שאלו לחקור את מוצאו של דוד:
80 מֵאִי טַעְמָא אִמֵּר לִי לֵאבְנָר שָׁאֵל עֲלֵיהּ, מַה רָאָה שָׁאוּל בְּדוֹד
81 שעורר בו פחד שהוא עתיד למלוך. משום דְּכִתְבִּיב בְּדוֹד כְּשִׁנְגִישׁ
82 להילחם בגלית (שם יז לח) 'וַיִּלָּכֶשׂ שָׁאוּל אֶת דָּוִד מִיָּדוֹ, ומשמע שהיו
83 המדים בְּמִדָּתוֹ, כלומר שבגדי שאלו התאימו למדתו של דוד.
84 וְכִתְבִּיב בִּיהַּ בְּשָׁאוּל (שם טו ז) 'מִשְׁכָּמוֹ וּמַעֲלָה נִבְהָ מִכָּל הָעָם, וכיון
85 שראה שאלו שנעשה נס שבגדיו התאימו לדוד, דאג שמא זה אות
86 משמים שהוא עתיד למלוך במקומו.
87 אִמֵּר לוֹ דְּוָאג הַאֲדוּמִי לשאלו, עַד שֶׁאֵתָּה מְשָׁאֵל עָלָיו אִם הֵנוּן הוּא
88 לְמַלְכוּת אִם לֹא, שָׁאֵל עָלָיו אִם רָאִיו לְבָא בְּקִהָל אִם לֹא. מֵאִי
89 טַעְמָא יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בִּכְךָ, דְּקָאֵתִי מְרוֹת הַמּוֹאֲבִיָּה, והמואבים
90 אסורים לבא בקהל. אִמֵּר לִי אֲבִנָּה לדואג, תֵּנִינָא, עֲמוּנִי נֹאסֵר
91 לבא בקהל ולא עֲמוּנִינִי, מֵאֲכִי וְלֹא מֵאֲבִית. הקשה דואג: אֵלָּא
92 מַעֲתָה, נִדְרֹשׁ גַּם שְׁמִמּוֹר נֹאסֵר וְלֹא מִמְּזוֹרָה, ולא מצינו שדרשו כן.
93 הָשִׁיב עַל כֵּךְ אֲבִנָּה: 'מִמְּזוֹרָה' כְּתִיב, שִׁפְרוּשׁוֹ מוֹם זָר, והיינו כל שיש
94 בו מום של זרות, שנבעלה אמו למי שהיה זר ונכרי אצלָה, ונקבות
95 בכלל זה. חזר דואג והקשה לאבנר: מדוע אֵין דורשים מִצָּרִי וְלֹא
96 מִצָּרִית. הָשִׁיב לוֹ אֲבִנָּה: שְׂאֵנִי הָבָא – באיסור בני עמון ומואב,
97 דְּמִפְּרִשׁ טַעְמָא דְּקָרָא – שהתורה מפרשת את טעם איסורם,
98 שנאמר (דברים כג ה) 'עַל [דְּכָר] אֲשֶׁר לֹא קָדְמוֹ אֲתָכֶם בְּלָחֶם וּבְמִים
99 בְּדֶרֶךְ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם, דְּרַבִּי שֶׁל אִישׁ לְקַדֵּם אֶת הַבָּאִים בְּלָחֶם
100 וּמִים, וְלֹא דְרַבָּה שֶׁל אִשָּׁה לְקַדֵּם, לִכְן עֲמוּנִית וּמוֹאבִית מוֹתֵרוֹת.
101 חזר דואג והקשה: מכל מקום הִיָּה לָהֶם לְקַדֵּם אֲנָשִׁים לְקָרָאת
102 אֲנָשִׁים, וְנָשִׁים לְקָרָאת נָשִׁים. אִישְׁתִּיק אֲבִנָּה וְלֹא יָדַע לַעֲנוֹת לוֹ. מִיָּה,
103 'וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לֵאבְנָר, שָׁאֵל אֲתָה בֶּן מִי זֶה הָעָלֶם' (שמואל א' יז נה). ויש
104 לתמוה, הָתָם – בתחילה קָרִי לִי שָׁאוּל לְדוֹד 'נָעִר', וְהָבָא – בפעם
105 הַשְּׁנִיָּה קָרִי לִי 'עָלֶם'. אלא הֵכִי קָא אִמֵּר לִי שָׁאוּל לֵאבְנָר, הִלְכָּה
106 נִתְעַלְמָה מִפְּדֵי הָאֵם נְקֻבֹּת שֶׁל עֲמוֹן וּמוֹאב נֹאסְרוּ, צָא וּשְׂאֵל עַל כֵּךְ
107 בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ. שָׁאֵל אֲבִנָּה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְאָמְרוּ לִי, עֲמוּנִי וְלֹא
108 עֲמוּנִית מוֹאֲבִי וְלֹא מוֹאֲבִית, ואם כן, מוֹתֵר דוֹד לְבָא בְּקִהָל.
109

1 אבל הָא – בת פרעה לֹא צָרִיבָא לִיָּה – אינה זקוקה לעושר וגדולה
2 שהרי היתה בת מלך, וּמֵן הִסְתֵּם הַתְּגִיירָה לְשֵׁם שְׁמִים, ולכן
3 קִיבְלוּהָ. מַקְשָׁה הַגְּמָרָא: [וְתִפְסִיק לִיָּה] – והלא גם אם גיירה, עדיין
4 אסורה היא לבא בקהל. דְּהָא מִצָּרִית רֵאשׁוֹנָה הִיא, ואף על פי כן
5 נאמר בפסוק לשון 'חִיתוֹן'. וְכִי תִיָּבֵא הֵנָּה אֲוִלִי לְעֵלְמָא – ואם תרצה
6 לתרץ, שהמצרים הקדמונים כבר מתו וטבעו בים בימי פרעה, וְהֵנִי
7 אֲחֵרֵינִי נִינָּהוּ – ואלה שישבו במצרים בימי שלמה, מאומות אחרות
8 הם שנתיישבו שם, וּמוֹתֵר לִישְׂרָאֵל לְהִתְחַתֵּן עִימָם. וְהָא תֵּנִינָא
9 בְּבֵרִיתָא, אִמֵּר רַבִּי יוֹחָנָן, מְנַסִּין, אֵנִי שִׁנְתִּיירָה הִרִינִי מִצָּרִי רֵאשׁוֹן,
10 רַבִּי עֲקִיבָא, וְהוּא אִמֵּר עַל עֲצֻמּוֹ, אֵנִי שִׁנְתִּיירָה הִרִינִי מִצָּרִי רֵאשׁוֹן,
11 וְנִשְׁאֵתִי לֵאשָׁה מִצָּרִית רֵאשׁוֹנָה, וּבִנִּי נַעֲשָׂה מִצְרִי שֵׁנִי, אִישִׁי לְבִנִּי
12 מִצָּרִית שְׁנִיָּה, בְּרִי שִׁיָּהָא בֶּן בְּנֵי מִצְרִי שְׁלִישִׁי, וַיְהִיָּה רָאוּי לְבָא בְּקִהָל.
13 מוכח שלא מתו כל המצרים הקדמונים, ואלו שישבו במצרים
14 בזמן התנאים, מצרים הם, וחזרת איפוא הקושיא שבת פרעה
15 היתה אסורה על שלמה.

16 מתרצת הגמרא: אִמֵּר רַב פָּפָא, אֵנִי מְשַׁלְמָה לִיקוֹן וְנִתִּיב – וכי
17 ממעשיו של שלמה אנו נעמוד ונקשה, הלא שְׁלֹמֹה לֹא נָסִיב מִיָּד
18 – כלל לא נשא את בת פרעה לאשה, אלא לזנות היה מתכוון,
19 דְּכִתְבִּיב בִּיהַּ (מלכים א' יא ז) 'מֵן הַנָּשִׁים אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
20 תִּבְנוּ בָהֶם וְהֵם לֹא יִבְנוּ בָהֶם אֲכֵן יִפּוּ אֶת לְבָבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם
21 כָּהֶם דְּבָק שְׁלֹמֹה לְאֶהֱבָה, מִשְׁמַע שִׁשְׁלֹמֹה דָּבַק בְּבַת פֶּרַעַה
22 לֵאחֲבָה, כלומר לזנות ולא לשם אישות. אֵלָּא שְׁעִדִּין קִשְׁיָא לְשׁוֹן
23 הַפֶּסֶק [וְיִתְחַתֵּן] שִׁמְשַׁמַּע שִׁנְשָׁא. מתרצת הגמרא: מִתּוֹךְ אֲהֵבָה
24 יִתְיָרָה שֶׁאֲהֵבָה וְשִׁלְמָה אֶת בַּת פֶּרַעַה, מַעֲלָה עָלָיו הַתְּנוּבָה בְּאִילוֹ
25 נִתְחַתֵּן בָּהּ.

26 הגמרא חוזרת לדברי רב ששת שהתיר גיורת לפצוע דכא כהן,
27 ומקשה: אִמֵּר לִי רַבִּינָא לְרַב אִשִּׁי, וְהָא אֵנִי תֵּנִי בְּמִשְׁתַּנּוּ פְּצוּעַ
28 דְּכָא וְכֹרֵת שְׁפָכָה מוֹתָרִים בְּגִיּוּרָתָהּ וּמְשׁוֹחֲרֵרָתָהּ, ומתוך שהתנא לא
29 מנה את הנתינה, מִשְׁמַע שְׁדוּקָא בגיורת ומשוחררת מותרים, לפי
30 שהן מותרות גם לישראל כשר. הָא בְּנִתִּינָה אִסְרִי, בישראל כשר,
31 לפי שעדיין עומד הוא בקדושתו על אף היותו פצוע דכא, ולא
32 כבְּרִיתָא שהתירה נתינה לפצוע דכא, ואֵיךְ דִּיִּיק רַב שִׁשְׁת
33 מהבְּרִיתָא שהתיר גיורת לכהן פצוע דכא, בעוד שהמשנה חולקת
34 על הבְּרִיתָא.

35 מתרצת הגמרא: אִמֵּר לִי רַב אִשִּׁי לְרַבִּינָא, וְלִיִּמְעָמִיד – לשיטתך
36 שיש לדייק מהמשנה שפצוע דכא אסור בנתינה, אִימָא סִיפָא של
37 המשנה, וְאֵינִי [–הפצוע דכא והכרות שפכה] אִסְוִרִין אֵלָּא מִלְכָּא
38 בְּקִהָל, מִשְׁמַע שְׁדוּקָא בבת ישראל הם אסורים, הָא בְּנִתִּינָה שְׂרִי
39 – מותרים, שאינה בכלל 'קהל', וְזוֹ סְתִירָה לְרִישָׁא שְׁדִיִּיקוּן שהם
40 אסורים בנתינה. אֵלָּא מָהָא לִיָּבֵא לְמַשְׁמַע מִיָּה – על כרחך לא
41 היתה כוונת התנא להשמיענו דין פצוע דכא בנתינה, וְנוֹתֵרָה
42 רֵאִית רַב שִׁשְׁת מִהֲבִרְיָתָא שהתירה בפירוש נתינה לפצוע דכא.

משנה

43 משנתנו ממשיכה לדון בפסולי קהל: עֲמוּנִי וּמוֹאֲבִי אִסּוּרִים לְבָא
44 בְּקִהָל וְאִסּוּרִין אִיסּוּר עוֹלָם, לְכָל צִאצְאֵיהֶם. אֵכָל נְקֻבֹּתֵיהֶם
45 מוֹתָרוֹת לְבָא בְּקִהָל מִיָּד כְּשִׁנְתִּיירוּ. מִצָּרִי וְאֲדוּמִי אֵינִים אִסּוּרִים
46 אֵלָּא עַד שְׁלֹשֶׁה דוֹרוֹת, אַחַד זָכָרִים וְאַחַד נְקֻבֹּת בְּכָלל הָאִיסּוּר. רַבִּי
47 שְׁמַעוֹן מְתִיר אֶת הַנְּקֻבֹּת [–מִצָּרִית וְאֲדוּמִית] מִיָּד. אִמֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
48 קַל וְחֹמֶר דְּרַבִּירִים – יש ללמוד בקל וחומר להתיר את הנקבות,
49 וְהָא אִם בְּמִקּוֹם שְׂאִסֵּר אֶת הַזָּכָרִים אִיסּוּר עוֹלָם, דְּהֵינּוּן בַּעֲמֻן
50 מוֹאֲב, אֵף עַל פִּי כֵן הִתִּיר בָּהֶם אֶת הַנְּקֻבֹּת מִיָּד, מְקוֹם שֶׁלֹּא אִסֵּר
51 אֶת הַזָּכָרִים אֵלָּא עַד שְׁלֹשֶׁה דוֹרוֹת וְהֵינּוּ מִצְרִי וְאֲדוּמִי, אֵינִי דִין
52 שְׁנֵתִיר אֶת הַנְּקֻבֹּת שִׁלְחָם מִיָּד. אִמֵּרוּ לוֹ חֲכָמִים, אִם הִלְכָּה הִיא,
53 שֶׁכֵּךְ שִׁמְעַת מִרְבּוֹתֶיהָ, נִקְבַּל מִמֶּךָ דִּין זֶה, וְאִם לִדִּין – אוֹלָם אִם
54 אַתָּה לִמַּד זֹאת מִעֲצֻמְךָ בְּקַל וְחֹמֶר, יֵשׁ לָנוּ עַל כֵּךְ תְּשׁוּבָה, כלומר
55